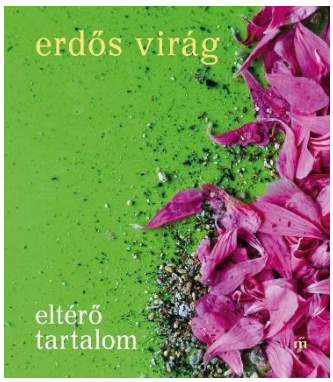

Lakner Dávid

Erdős Virág versei rákényszerítenek, hogy odafordítsuk a fejünket

Elsőre meglepett, hogy máris új kötete érkezik Erdős Virágnak. Tény viszont, hogy már két év eltelt az előző óta, ha nem is tűnt ennyinek. A szerző szereti a figyelemfelkeltő címeket, a legutóbbit viszont már nehéz lesz túlszárnyalnia: Erdős Virág könnyei. Ebből hivatalosan csak az utóbbi a cím, és a szerzőnévvel együtt olvasandó. A mostani kevésbé rendhagyó, de így is túllép a megszokott kereteken: egyszerre szolgál címként és figyelmeztetésként, kvázi önfeljelentésként. Miközben lassan már meg is feledkezünk róla, hogy a melegellenessé térített „gyermekvédelmi" törvény jegyében az lett az elvárás, hogy egyes könyveken tüntessék fel, azokban a „hagyományostól eltérő tartalom" szerepel. Dühöngtünk rajta, aztán mentünk tovább, mintha mi sem történt volna.

Erdős Virág közéleti-közérzeti versei gondoskodnak arról, hogy folyamatosan tudatosítsuk magunkban, miben is élünk. Abszurd közjátékokkal, melyekre már alig emlékszünk, egyben nagyon is létező jelenségekkel, melyekről nem tudjuk, képesek leszünk-e őket valaha meghaladni. Az Eltérő tartalom versei az elmúlt két évben születtek, a költő jellegzetes témái (nincstelenség, tehetetlenség, érzelmi nyomor) mellett pedig erőteljesen szólnak a szomszédban dúló háborúról, a hatalmi represszióról és kulturális jelenségekről.

Erdős Virág előszeretettel él szokatlan képzettársításokkal, meghökkentő nyelvi megoldásokkal. Ereje is ezek brutalitásában rejlik: ha egyetértünk, ha vitatkoznánk, mindenképp megragadja képzeletünket. *Na most akkor* című versével jó évtizede már elérte azt is, hogy Bayer Zsolt aktuális publicisztikájában egy kortárs verssel szálljon vitába. Miközben a szöveg hatása alól láthatóan ő sem tudta kivonni magát. Az *Eltérő tartalom*ban is akadnak olyan művek, melyeket olvasva tiltakozhatunk akár, túlzónak vagy épp feleslegesen ítélkezőnek találva az olvasottakat. Például a *Fuccs* esetében: „Kiszáll a katonai konvojból, / és visszaül a kiegyenlített kuratóriumba, / hogy meghaladja a szekértábor-logikát. (...) // Kiegyezik a döntetlenben, / feltéve, ha minimum fél évre szól / egy csendes, nyári rezidencián." Lehet olykor szigorú – mégis fontos, mert tematizál, el-

gondolkodtat. Vitára késztet. Erdős Virág verseinek talán ez az egyik fő erénye. Rákényszerítenek, hogy odafordítsuk a fejünket, és meglássuk a hétköznapok kegyetlenségét. Kizökkentenek, állásfoglalásra bírnak.

Rámutatnak az egymás mellett élő valóságokra: „Rövid felolvasást követően kötetlen / beszélgetés egy kiégett tömbház romjai közt a testükön / kínzás nyomaival. // Az aláírt szerződést szíveskedjék az adóelőlegnyilatkozattal / együtt a lebombázott / színház padlóját borító üvegszilánk." Hasonló vers a kötetből a *Bucsa vagy a Háborúban hallgatnak*. Mindeközben pedig még csak azt sem mondhatjuk, hogy a szerző önmagát ne hasonló kíméletlenséggel vizsgálná: keserű-szórakoztató példa erre a *Gyávaságom története*.

Meglehet, több év múlva már tényleg alig valaki fog emlékezni arra, mire utal a fólia és a Budapesti Lakógyűlés, nemhogy a „sósavas bácsi" vagy a Cinege utca. Mégis biztosra veszem, hogy ha érteni nem is mindig, érezni akkor is tudják majd a több évtized múlva ide visszatérők. És, még ha a szerző versei ma is erősen megosztanak olvasót és olvasót, mégis erősen hiszek benne, hogy érdemes lesz hozzájuk visszatérni akkor is.

Erdős Virág: Eltérő tartalom
Magvető, 2024.

Ez a cikk eredetileg a Magyar Hang 2024/24. számában jelent meg június 14-én.